Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Борітеся – поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава І воля святая!

Тарас ШЕВЧЕНКО

10 (477)
6 березня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

БОРІТЕСЯ – ПОБОРЕТЕ!.. І «СТАРШОГО БРАТА»

Видається, нарешті міф про «старшого брата», який так любить українців, що мало не задушить у своїх обіймах, зруйновано. Безпричинна збройна аґресія Росії проти України відкрила світові й насамперед українцям, що північний сусід зовсім не брат, а справжній загарбник. І чого тепер варті постійні запевнення очільників Кремля, як-то Бориса Єльцина, що зранку думає, що зробив для України, так і Путіна – у братерській любові. Їх фарисейство і фальшивість нині очевидні як ніколи. Особливо по-фарисейськи звучала ця теза на вівторковій прес-конференції Президента РФ: «Україна… братня республіка. Наші збройні сили – це товариші по зброї, друзі. Українські військові та російські – по один бік барикад. Це зараз відбувається в Криму…»

Навіщо ця брехня, кому вона потрібна? Ми ж то бачимо «братні» наміри московських зайд. Вони блокують українські військові частини і склади зброї, порти, силою, підкупом намагаються схилити на свій бік наших військових, провокують їх на силовий конфлікт. І це, в розумінні Путіна, – дружні й братні взаємини. До речі, журналісти «ЛІГАБізнесінформ» підрахували, що, відповідаючи на запитання журналістів, він виклав 22 тези, які є або відвертою брехнею, або маніпуляцією громадською думкою. І це президент?

Та хіба це лише сьогодні. Від Переяславської ради впродовж століть московити так обіймали «братів своїх», що таки душу з них витискали, руйнували Січ, кріпацтвом забирали волю, вбивали наше слово, забороняли писати й друкувати українською, морили українців голодоморами, винищували репресіями. А тепер – збройово й інформаційно. І вони кожного, хто бажає жити у своїй незалежній, вільній, багатій державі називають такими ненависними для них означеннями «націоналіст» і «бандерівець». На біду для москалів їх виявилось – ціла Україна. І вони не можуть второпати, звідки їх стільки набралось.

Та не тішмо себе ілюзіями. Ця маячня кремлівських ідеологів таки промиває мізки росіян і чималої кількості громадян України. Тому нова влада невідкладно повинна нарешті захистити український інформаційний простір. Інакше ми не позбудемося тієї шизофренії, якою страждають Путін і його протеже Янукович. І не лише вони. На жаль, 22 роки незалежності влада так і не спромоглася стати на захист інформаційного простору держави, а то й злочинно здавала його сусідові… А ще армію, силові структури, економічні позиції. Тепер потрібно будувати державу заново…

Вірю, ми переживемо цей важкий час і вийдемо з цих випробувань згуртованішими, сильнішими. Майдан нарешті народив українську політичну націю. У Центрі, на Заході й Сході, на Півночі й Півдні українці все більше усвідомлюють себе одним цілим. І їхню громадянську позицію представляють не завезені з Росії озброєні тітушки, які захоплюють адмінбудівлі у Харкові чи Луганську, не фальшиві «плакальниці» за страждених росіян у Криму, а свідомі свого громадянського обов'язку майданівці, що відстоюють свободу, гідність українців на майданах України.

Стоїмо напередодні ювілею Пророка України Тараса Шевченка.

У своїй творчості він не лише окреслив нам українську національну ідею, передбачив нашу історичну долю, а й дав настанови на всі часи:

Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

Дозволю собі перефразувати вічне Слово Кобзаря:

Борітеся – поборете…
І «старшого брата!»
І будете вільними навік.

Богдан ВІВЧАР

ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ, КРАЯНИ!
СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО ВАС ІЗ 200-літтям ТАРАСА ШЕВЧЕНКА – НАШОГО ГЕНІЯ І ПРОРОКА!

Великий Кобзар повсякчас спонукає просвітництво до активної дії на теренах національно-духовних. Так було Богом дано, що й саме народження Тараса Шевченка збіглося з зачином національного відродження…

То була дивовижна зоря:
На Вкраїну убогу й забуту,
Щоб її до життя повернути,
Бог послав Кобзаря.

Тож керуймося в житті його Словом.

Як сказав теоретик українського націоналізму Д. Донцов, «Про Шевченка треба нині не на святах промовляти, а кричати на вуличних перехрестях, щоб, як дзвін тривоги, калатало його слово».

Від імені Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

НАБАТ

ДІЙТЕ, ПОКИ НЕ ПІЗНО!

ДО КРАЇН-ҐАРАНТІВ БУДАПЕШТСЬКОГО МЕМОРАНДУМУ, ПОСТІЙНИМ ЧЛЕНАМ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН

Командування Чорноморського флоту РФ висунуло ультиматум підрозділам Збройних сил України, які знаходяться в Криму.

Ним визначено, що вони мають здатися до 5-ої години ранку 4 березня 2014 року за місцевим часом.

У разі його невиконання, попереджено про початок штурму цих підрозділів і застосування всіх видів зброї.

Збройні сили Російської Федерації концентруються також на східних кордонах України, що означає підготовку нападу зі східного напрямку.

Одночасно планується десантування російського спецназу в столиці України з метою захоплення урядових установ та життєво важливих управлінських центрів.

Це – початок повномасштабної війни проти народу України, який неминуче призведе до численних жертв, руйнувань та гуманітарної катастрофи в реґіоні, заохотить керівництво РФ до подальших аґресивних дій проти інших держав.

Зволікання західного світу із вжиттям дієвих заходів, спрямованих проти путінської Росії як держави-аґресора стане новим Мюнхеном і зробить весь цивілізований світ жертвою примхливих вимог авторитарного кремлівського правителя.

Дії Російської Федерації ставлять світ на межу Третьої світової війни.

У зв'язку з викладеним, закликаємо до негайного втручання ваших країн як ґарантів Будапештського меморандуму та постійних членів Ради безпеки ООН з метою термінового припинення аґресії Російської Федерації проти України.

03.03.2014 р., 19.50

Володимир ВАСИЛЕНКО,
голова Громадської комісії з розслідування та попередження порушень прав людини в Україні

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Афґанці готові захищати Україну

Івано-Франківська обласна організація Української спілки ветеранів Афґаністану (воїнів-інтернаціоналістів) закликала бойових побратимів бути готовими захистити Україну. «Сепаратистські дії Росії та її прибічників спрямовані на розкол держави і вимагають від нас прямих, безпосередніх дій щодо недопущення ескалації конфлікту, забезпечення цілісності України. Закликаємо всіх громадян України, всіх наших бойових побратимів і краян за першим покликом стати пліч-о-пліч на захист нашої незалежної, вільної держави», – йдеться у зверненні правління Івано-Франківської облорганізації УСВА, яку очолює Юрій Купчій. Його він оприлюднив на вічу в Івано-Франківську. Афґанці закликали також керівників РФ прислухатись до думки простих росіян, «які, як і весь український народ, не бажають розширення конфлікту».

Приймемо дітей з Криму

Відповідне рішення ухвалили на екстреному засіданні Координаційної ради з питань надання допомоги населенню Івано-Франківської області під час надзвичайних ситуацій (подій). Зокрема, мова йшла про можливість прийняття сімей чи дітей зі східної України та АР Крим для проживання в прикарпатських сім'ях під час можливої евакуації в період ескалації конфлікту, спричиненого вторгненням реґулярних частин армії Російської Федерації в автономію.

ПРЯМА МОВА

САВИК ШУСТЕР ПРО ПРЕЗИДЕНТА РФ

Володимир Путін сьогодні в Європі – це Адольф Гітлер. Незважаючи на те, що найближчі радники радили Гітлеру не квапитися, не завойовувати Австрію, не приєднувати Судети, не нападати на Польщу, Гітлер сказав: «Ні!». Те саме робить нині Путін. Крим – це і Австрія, і Судети разом. А Україна – це Польща… Пане Путін, ви збираєтеся окупувати Україну?..

СЕСІЇ РАД

ЗАХИСТИТИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Гнівний осуд прикарпатців, тривогу за долю незалежної Української держави і водночас – готовність захищати її суверенітет, соборність, територіальну цілісність викликала інтервенція Росії в Криму. На цьому наголошувалось на пленарному засіданні позачергової 26-ої сесії обласної ради, яке терміново скликали в неділю для обговорення суспільно-політичної ситуації в Україні та області.

Депутати поділилися міркуваннями, як діяти в цих умовах кожному з них, обласній представницькій і виконавчій владі, широкому загалові наших краян. Вирішили підтримати дії виконувача обов'язків Президента України, Голови Верховної Ради України Олександра Турчинова, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки і оборони України щодо забезпечення національної безпеки, суверенітету, територіальної цілісності України в час вторгнення російських військ на територію України.

Військовий комісар Івано-Франківської області полковник Ігор Павлюк поінформував про приведення військових комісаріатів області у відповідність до штату військового часу: оголошено мобілізацію тих військовозобов'язаних, які приписані до військкоматів для їх доукомплектування.

Голова обласної ради Василь Скрипничук повідомив іванофранківцям, що зібралися перед адмінбудинком на віче, рішення сесії з приводу аґресії Російської Федерації проти України.

ПРИЗНАЧЕННЯ

НОВИЙ ГОЛОВА ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

В Івано-Франківській облдержадміністрації відбулося представлення її нового керівника. Ним став 39-річний депутат обласної ради Андрій Троценко (фракція «Батьківщина»). Нового голову представив голова обласної ради Василь Скрипничук, який зачитав відповідний указ в. о. Президента України Олександра Турчинова.

За словами А. Троценка, враховуючи події в Україні, необхідно виконувати першочергові чіткі завдання з Києва, а також організовувати стабільну роботу. «Сьогодні в області нам треба забезпечити чітку організацію господарської діяльності, щодо виплати стипендій, пенсій та зарплат. Ба більше, нині західні області, в тому числі Івано-Франківська, повинні стати обличчям країни. Ми з вами разом починали революцію, ми повинні перші показати стабільність у нашій господарській роботі. На нас дивиться схід і вся Україна, і ми маємо показати: ми вміємо воювати, так само ми вміємо і працювати», – наголосив пан Троценко.

Він пообіцяв при формуванні нової владної команди залучити представників громадськості. Головний алгоритм його роботи – контроль.

До слова, новий керівник області народився 1975 року в Дніпропетровську. Але вже через півтора року його батьки переїхали працювати в Надвірну на нафтопереробному заводі. В 1997 році А. Троценко закінчив Чернівецький університет за спеціальністю «Фінанси і кредит». Спочатку працював бухгалтером на «Нафтохіміку Прикарпаття», а з 2003-го створив ТзОВ «Смарагд Прикарпаття», яке спеціалізувалося на виробництві мила. Згодом почав займатися будівельним та готельним бізнесом. Одружений, має чотирьох дітей.

ТАК ДУМАЮ

ЯК СПИНИТИ ПУТІНА

Хоч як дивно, але світове співтовариство не має розроблених чітких санкцій проти порушників норм співжиття на планеті. Нема також твердого визначення аґресора та аґресії в її різноманітних формах. Щодо аґресора, то нема визначення ступеня аґресивності окремих держав. Усі держави слід кваліфікувати за ступенем аґресивності. Згідно такої кваліфікації РФ давно слід було зачислити до країн, які сповідують аґресію як норму своєї поведінки.

Уже після нападу на Грузію, Росію належало б піддати санкціям. І то незалежно від того, чи зупинилась аґресія, чи ні. Сам факт аґресії має бути покараний і після спинення аґресії. Цього розуміння нема в міжнародних організаціях, передусім в ООН. Вивів війська аґресор і більше до нього не мають претензій. Сам же факт аґресії лишається забутий і непокараний. А мудре співтовариство має карати своїх членів за факт аґресії і після її спинення.

Якби це зроблено, то Путін, перш ніж вислати війська до Криму, добре б подумав.

Світове співтовариство мусить розглянути це питання, а жертви аґресій мають наполягати на запровадженні постаґресивних санкцій до аґресора.

Як спинити аґресію Путіна?

Пропоную такі санкції:

Першою санкцією на аґресію без довгого-довгого розгляду, виправдана вона чи ні, має бути звільнення з посад у міжнародних організаціях представників держави-аґресора. Не можна терпіти представника аґресора серед Ради безпеки ООН. Як може держава-аґресор бути суддею своїх аґресій?

Далі треба запровадити економічні санкції, хоч практика економічних санкцій свідчить, що вони не дуже дійові.

XXI століття вимагає подумати над комплексом санкцій, які б реально ізолювали аґресора від світу, лишили б його самим із собою.

Тут потрібні рішучі та невідкличні кроки.

1. Виключити з усіх міжнародних організацій представників держави-аґресора. Держава-аґресор не може бути ні в релігійних, ні в економічних, ні в мистецьких, ні в медичних, ні у правозахисних, ні в яких інших міжнародних організаціях, а також представники держави-аґресора не мають в них брати участь.

2. Представники держави-аґресора не можуть бути учасниками міжнардних спортивних, мистецьких та інших змагань та ігор.

3. Представники аґресора не можуть бути серед спільних космічних проектів. Спільнозасноване космічна станція мусить розвиватися без участі держави-аґресора. Це твердий горішок, але його треба розлущити заради миру на планеті.

4. Суднам держави-аґресора має бути заборонено використовувати Суецький, Панамський та інші канали.

5. Навчальні заклади демократичних країн мають виключити зі своїх стін студентів держави-аґресора.

Цей список може бути розширений. Світове співтовариство має нарешті покласти край свавільним амбіціям лідерів держав-аґресорів, зациклених на наполеонівських мріях про світове панування і психічно недорозвинених для співіснування в сучасному світі.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ВРАЖЕННЯ

МАЙДАН У СЕРЦІ...

Тепер на Майдан у Києві з ранку до вечора приходять кияни з квітами, щоб помолитись і вшанувати героїв, які загинули за Україну і названі Небесною сотнею, які неозброєні стояли на барикадах на смерть. Квіти свідчать про співчуття рідним і шану до захисників України, які виявили найбільшу любов до своєї Вітчизни. Священики зі сцени час від часу служать панахиду за героїв, за тяжко хворих. Ми ж молімося вдома.

Після того, як нечестивець Янукович вирішив 18 лютого порушити перемир'я і віроломно напав і знищив або взяв у полон захисників Майдану, тоді з усієї України почали поспішати на Майдан до Києва тисячі людей. З Галицького району також відправлялись автобусами небайдужі, серед яких були і просвітяни з Бурштина. Їхали ми з тривогою в серці.

Прибувши 19 лютого, ми побачили, що самооборона зупинила беркутівців за півсотні метрів від Будинку профспілок і поблизу консерваторії. Український дім, Європейська площа, Жовтневий палац захопили беркутівці. Метро в Києві в цей час не працювало, був обмежений рух транспорту, але на Майдані людей в цей небезпечний час ставало більше і більше, кияни допомагали, чим могли.

На ранок четверга 20 лютого людей на Майдані збільшилось у декілька разів і тоді перед дев'ятою годиною відбувся штурм на чолі з самообороною. Були відвойовані Європейська площа, Український дім, Жовтневий палац.

У час штурму снайпери, які виявились на дахах готелів «Україна» та «Козацький» та інших висотних будівлях, поливали вогнем самооборону й учасників Майдану за вказівкою сина Януковича.

Після штурму виявились десятки убитих неозброєних патріотів і десятки сотень поранених. Вбитих з любов'ю назвали Небесною сотнею, які, мабуть, свої молитви в небі підносять до Господа Бога за Україну.

Відчувши силу українського опору й крах плану віроломного захоплення Майдану Янукович пішов на переговори з тодішньою опозицією за посередництвом представників Євросоюзу. В угоді передбачалось президентство цього нечестивця до грудня і негайне виведення військ з Києва. В час звіту тодішньої опозиції Майдан поставив ультиматум перед опозицією негайно усунути з президентства Януковича. І вже на вечір четверга 20 лютого самооборона взяла під контроль майже весь Київ, щоб попередити грабунки і мародерство.

Поволі життя почало входити у мирне русло. Але Майдан має стояти й контролювати владу, провести люстрацію, аби ті, хто крав і обдурював народ, не обдурили суспільство і не уникли відповідальності, аби не допустили того, що відбулося після 2004 року.

Нині всі сущі українці і неукраїнці повинні дякувати Господу Богу за перші перемоги і свої молитви підносити до небес за мир і спокій в Україні, особливо в Криму, за припинення аґресії Росії, аби Путін і Янукович постали перед міжнародним судом.

Щоб наша віра збільшилась, прочитаймо в Святому Письмі розділ 7 в книзі Суддів. Бог сказав Гедеонові, щоб він скоротив своє військо до десяти тисяч, а потім до триста осіб проти 135 тисяч мідян, щоб не чванились перед Богом та не говорили, мовляв, ми перемогли.

Це Божа перемога.

Перемога в Києві – також Божа перемога, за що наша вічна подяка Господу.

Орест ЧАЙКІВСЬКИЙ, *голова Бурштинського МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка*

ВІД РЕДАКЦІЇ. Просвітянин Орест Чайківський тричі був на Майдані, а загалом це більше двох місяців.

ЛЮСТРАЦІЯ

А СУДДІ ХТО?..

В Івано-Франківській почали з суддів. Цю люстрацію ініціювала Народна рада Прикарпаття.

Про потребу люстрації в Україні говорять давно. Її у своїй програмі задекларувала ВО «Свобода». Скажімо, її провели країни Східної Європи, Прибалтики і вони вже є в Євросоюзі. А ми... Про потребу люстрації заявив Майдан. Що ж це таке?

Люстрація – від лат. lustratio – очищення через жертвопринесення. Цим терміном нині визначається заборона діячам високого рангу, які себе скомпрометували, впродовж певного часу або пожиттєво працювати на державній службі. Як уже згадувалось, люстрацію державних чиновників після розвалу соціалістичної системи проводили в Чехії, Польщі, Німеччині, Угорщині, Румунії, Грузії, Литві, Латвії та Естонії. Заборона обіймати посади на державній службі за вчинення злочинів передбачається й так званими корупційними статтями Кримінального кодексу України, зокрема ст. 191 – «привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем».

У повному складі на народну люстрацію прийшли судді Івано-Франківського міського суду. А Апеляційний суд був представлений лише головою та одним із заступників. Публічне дійство проходило емоційно і бурхливо.

У залі обладри перед представниками громадських організацій та журналістами один за одним виступали судді Івано-Франківського міського та Апеляційного судів.

Першою на трибуну вийшла голова Апеляційного суду області Надія Стефанів. Вона повідомила людям, що отримує зарплату – 20 тисяч гривень на місяць, а також відзвітувала про статки членів своєї родини. Коли хтось із зали запитав, чи брала ця суддя хабарі, пані Надія відповіла: «Якщо я скажу, що брала, це означатиме, що маю написати заяву про звільнення. А якщо ні, то ви все одно не повірите...» Наприкінці виступу голова Апеляційного суду області попросила у громади вибачення за минулі діяння свої та своїх підлеглих і заявила, що готова піти у відставку.

Виступи інших суддів були схожими. Чимало слуг Феміди зазначали, що участь у Євромайдані брали їхні родичі, активність яких судді підтримували матеріально. Заступник голови Апеляційного суду області Андрій Малєєв і голова міського суду Тарас Антоняк каялися за всіх суддів і стверджували, що судова система не відповідає потребам часу і її потрібно реформувати.

Н. К.

РОЗДУМИ ПРО ОСВІТУ

ЗЕРНЯТКО, ЩО ПРОРОСТЕ...

Сьогодення, сіре і бундючне, не надто тішить людей чимось новим, цікавим, захоплюючим. Проте, як відомо, кожен є творцем того, що хоче бачити навколо себе. Тому доцільно було б запитати себе: що я можу зробити? Де реальні межі моєї сміливості? Де мій вибір у одвічній дилемі: пройти повз щось, чи втрутитись у справу. Наша активність повинна відображатися бодай у найменшому, найнесуттєвішому. Бо дрібниці – це ніщо, проте коли вони набувають властивостей загрози суспільству – тоді час діяти. Хай ця робота матиме не глобальний чи навіть загальнолюдський характер, та все ж ніщо нізвідки не береться і нікуди так просто не іде.

Сьогодні наша Україна – «наша, не своя земля». Хай що б не казали – це справді так. Тішить одне – у країни є надія на свідомість учнівської та студентської молоді, на її небайдужість. Попри те, що вже в шкільні роки вона отримала чималий досвід брехні, ошуканства та здирництва. Отож сьогодні актуальною може стати тема не тільки Євромайдану та «данєцкага правітєльства», а й банальної неприємної освітянської проституції. Саме так... хоч як би нам хотілось не вживати подібних термінів, проблема існує.

В чому її сенс?

Риба гниє від голови. Тут особливих пояснень не потрібно. Всім відома політика екс-міністра-маріонетки Табачника. Зайві пасквілі тут недоречні. Всі бачили, як він знущається з історичної правди, намагаючись виховати манкуртів, але на це переважно мовчали.

Що ж до самих навчальних закладів, то тут ситуація багато залежить насамперед від керівництва. Мені довелось працювати під орудою чотирьох різних директорів. Дві школи – чотири керівники. Перший – спокійний, врівноважений, як кажуть у народі: «ні риба, ні м'ясо». В чому переваги? У тому, що байдужість – береже нерви як власні, так і нерви колеґ, котрі щохвилини стараються перетягти ковдру на себе. Але освітнім процесом він не керував.

Другий же, а точніше друга, була іншою. Пліткарка, інтриґанка, язиката і, головне, реґіоналка... Не дивно обійняти посаду директора, «освітянського Мойсея», у двадцять три роки... правда ж? Як наслідок, доля школи полягала в докорінному руйнуванні всього духовного надбання і знищенні морально-етичних цінностей у вчителів, котрі ще нещодавно волали про них серед учнівської аудиторії.

Сказати, що ж краще, я не наважуюсь донині. Та дітям однаково було погано.

Зовсім інша тема – «змагання інтелекту»: предметні олімпіади. Навіщо вони взагалі? Коли все наперед відомо. Особисто для мене кожен акт такої несправедливості ставав не просто неприємним та гидотним, я сприймала все як особисту образу. Найгіршим було те, що правди ніде шукати. Всі намагання розтлумачити все товстій тітоньці з пацюкоподібною пикою закінчувались однаково: «Я – методист, я спитаю, підійдіть пізніше...» І це каже жіночка, що говорить «на протязі» замість «протягом», «переписати» замість доцільного «виписати», та «чорнослИв» коли має бути «чорнОслив». Не дивно, їм ж більше за всіх треба: не образити внучку/доньку/племінницю «шишки», при тому не заплямувавши свою репутацію, і треба, треба, треба...

Саме це і є ота освітянська проституція, що ховається під шкурою дипломованої іграшки. А от те, як і за яких умов формується майбутня українська інтеліґенція – не цікаво нікому.

Проте, мені подобається вже сам факт того, що є й учителі-ентузіасти. Їх мало... але вони є. Це зовсім не ті, що «дарують» оцінки чи закривають очі на помилки. Зовсім ні! А виключно люди, що говорять думками правди, закладають маленьке національне чи інколи навіть революційне зернятко в несформовану душу, буквально горять самою ідеєю просвітництва. Вони і є реформаторською силою країни, бо в кожному з нас є щось, що залишилось після вчителя, бодай найменше, найнеістотніше; те, про що ми навіть і не здогадуємось. Тихе, приховане, сокровенне і таке рідне до сліз... до болю...

Влада ГАДЖУК

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Фінансові санкції

Влада Австрії ухвалила рішення заморозити активи 18 громадян України, підозрюваних у корупції та порушеннях прав людини. В австрійському МЗС пояснили, що ці заходи вжито на прохання Києва. Однак не назвали імен та прізвищ людей, чиї активи вирішили заморозити.

Нагадаємо: банки Швейцарії заморожують рахунки екс-Президента Віктора Януковича. А Європарламент схвалив рішення Єврокомісії про введення механізму персональних санкцій проти колишніх українських чиновників Януковича і визнав, що рішення про ці санкції мало бути ухвалене Брюсселем швидше. Чи не через це українці так дорого заплатили за звільнення від тиранії.

«Євромайдан-SOS» розшукує пропалих

Спільнота «Євромайдан-SOS» на своїй сторінці у «Facebook» повідомляє про 343 особи, котрих розшукують і при цьому зазначає, що ці люди не обов'язково є зниклими безвісти.

Долучився до Небесної сотні

В одній із лікарень Львова після поранення, отриманого на Майдані в Києві, помер Михайло Костишин – житель села Нижній Струтин Рожнятівського району. Про це повідомив член калуського Комітету опору диктатурі Ігор Очкур. М. Костишин, який народився 1971 року, став п'ятим прикарпатцем, який віддав своє життя за наше майбутнє, за те, щоб українці могли жити в європейській, демократичній і цивілізованій країні.

Народна рада: боротьба з корупцією розпочинається

Народна рада в Івано-Франківську ухвалила заяву про боротьбу з корупцією на території Прикарпаття і створення умов, які унеможливлять її прояви та дозволять ліквідувати нинішні наслідки корупційних діянь. «За нами не стоїть жодна партія чи організація... і тому ми кажемо: ні – усім політичним махінаціям! Ні – договорам за зачиненими дверима, ні – «обраним»... – зазначається зокрема в документі. – Віднині ми більше не розраховуватимемо на політиканів і депутатів. Оцінку їх діям нехай дають ті, хто їх обирав!»

Скасували деякі пільги

Народні депутати в п'ятницю ухвалили закон № 1075 «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» щодо скасування пільг. За таке рішення проголосував 301 народний депутат. Цим законом обранці скасували собі значну частину пільг. Але не всі.

ЧИТАЄМО «КОБЗАРЯ»

Найбільше чудо із чудес,
Коли народ, що погибав,
Мов Фенікс, з попелу воскрес
І світові Шевченка дав.

Кріпак, невільник – раб з природи,
Що вгору глянути не смів,
Своїм єством відчув свободу,
Ген до крайнеба він злетів.

Затурканий, осміяний із роду,
Враз гаму барв усіх уздрів,
Усе віддав для рідного народу:
Чар мови, серце, солов'їний спів.

Читаєм «Кобзаря», і серце мліє,
Як серед круч Дніпро реве,
Ось відчайдушний Гамалія
З козацтвом до Скутар пливе.

Ген мріють у степах могили,
Де вічним сном спочили ті,
Що кров'ю волю окропили,
Схрестивши у боях мечі...

Ось на баскім коні Підкова
Рубає навкруги ляхів,
Там гайдамаки рвуть кайдани,
В крові ворожій топлять гнів.

У світ за очі Катерина
Іде, щоб кривдника знайти,
Лиха для покритки година –
Не вміла честі зберегти.

Тарасе! Батьку дорогий,
Прийми низький уклін від нас,
А скарб – «Кобзар» твій золотий –
Хай нас навчає повсякчас.

Пророче, сплячих розбуди ще раз,
Очисти душі нам, зігрій в нас кров,
Вдихни в чварливий і сум'ятний час
Палку надію, віру і любов.

о. Іван КОЗОВИК

ЧАС ШЕВЧЕНКА

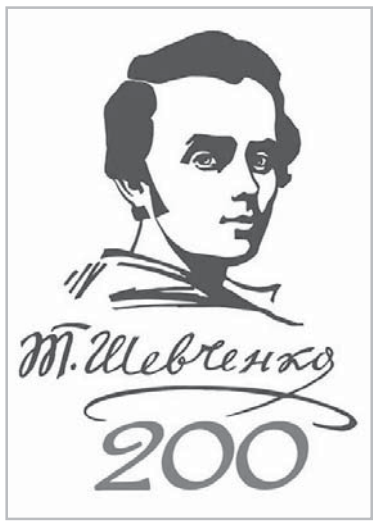
ПРОРОК УКРАЇНИ

(Продовження. Поч. у № 7–9)

Хто уважно розбере кожне слово, той мусить у першій душі впізнати уособлену Богданову Україну. Вона народилась і, як квітка, виростала під опікою і доглядом самого Хмельницького, її гетьман на руках носив і цілував, гетьманша всього було їй надає, всі її любили й кохали, всі до неї залицялись і сватати стали... Аж ось лихо її зустріло: залицялись і сватати стали всякі женихи, але її уродила рута-рута, волі нашої отрута («Чигирин»). Бо вона вповні шлях перейшла гетьманові зі старшиною, як він їхав у Переяслав, і тою клятою водою батька, матір, себе, брата, собак отруїла, та й за це карається, за це її в рай не пускають, хоч вона і виправдовується, «того й не знала, що він їхав в Переяслав Москві присягати».

Отже, вона при сватанні виявила нахил, орієнтацію на Московщину в тому розумінні, як це сказано в поемі «Суботів», написаній за чотири дні перед і в зв'язку з «Великим льохом» 21 жовтня 1845 р. про церкву Богданову, що «там то він молився, щоб москаль добром і лихом з козаком ділився». Коли взяти на увагу, що Шевченко зараз-таки каже: «Мир душі твоїй, Богдане», то можна було б думати, що на таку згоду, щоб москаль добром і лихом з козаком ділився, на таке подружжя і Шевченко пристав би. А що «не так воно сталось», то та церква Богданова сталася «домовиною України» – Шевченко виразно ставиться проти того, щоб «Москві присягати».

Таку згоду, таку злуку України з Московщиною, таке подружжя вважає Шевченко волі нашої отрутою. Присяга Москві – це та клята

вода, якою Богданова Україна все в Україні отруїла: батька, матір – себто самого Богдана і гетьманшу, себе, брата – Юрася Гетьманенка, собак – себто геть усе в Україні, одне слово – усю Україну.

Не забудьмо і самого Богдана! Погляд Шевченка на цю історичну подію – Переяславську умову – винайшов тут у чудових поетичних образах своє повне і ясне вираження. Гріх Богданової України, за який тяжко карається і за який у рай її не пускають, був той, що вона віддалася Москві, прийняла з резиґнацією присягу Москві, чим отруїла все живе в Україні. Гріх той – не гріх простонароддя, або темного народу, як думає Б. Лепкий, і не самого гетьмана зі старшиною, які виконували тільки волю Богданової України, виявлену тим, що вповні шлях їм перейшла, це гріх усіх тих, що вирішували тоді долю – подружжя України. Вони не повинні були пристати на волі нашої отруту, на присягу Москві. Несвідомість «а того й не знала, що він їхав у Переяслав Москві присягати» (змісту, наслідків і ваги такої події, як Переяславська умова), не може виправдати нікого з відповідальності на такий чин. Так думає Шевченко, так сказав Петрові Бог...

«Друга душа, – продовжує др. Ст. Смаль-Стоцький, – це не бідна дівчина, як думає Б. Лепкий, ані не простонароддя взагалі – «я між трупами валялася у самих палатах Мазепиних!» – ані український народ, як думає Цісик. Це персоніфікація України, що в боротьбі Мазепи проти Петра поставилася на боці Петра проти Мазепи, що «цареві московському коня напоїла».

Шевченко характеризує її ще так: її цар звелів коня напоїти, вона і напоїла, а тим тяжко-тяжко согрішила, ледве дійшла до хати, на порозі впала, а на завтра, як цар вийшов, її поховала та бабуся, що осталась на тій пожарині (Батурин) та, що її привітала в безверхій хатині. І вона також виправдовується тим, що «й сама не зна», за що її карають, а тільки здогадується: мабуть, за те, що всякому служила, годила, що цареві московському, а не Мазепі! Вона ще характеризується недолітком – в розумінні, що так, як вона, чинити могли тільки дітваки-недолітки, а не люди, за долю України відповідальні.

Шевченкова характеристика цієї душі така чітка, така прозора, що не може бути найменшого сумніву, що вона уособлює частину України, яка зрадила Мазепу, зрадила ту святу (Батурин славний) українську справу, що її захищав Мазепа. Гріх зради народної – нехай і за наказом царя («звелів»), і несвідомість того, що такий вчинок був власне зрадою, та й те, що вона всякому служила, годила, навіть і такому, яким був цар московський, це гріх дуже тяжкий, як видно зі слів: «Уже й хату розкидали, і сволок з словами попалили, а я над ярами і степами козацькими і досі літаю», бо народ уважав її, очевидячки, за таку людину, що записала свою душу чортові.

Наслідки цієї зрад були страшні:

1. Сестра, мати – зарізаної. Сестра – персоніфікація вірної Мазепі України. Мати – персофінікація гетьманщини загалом, матері обох сестер. Вони зарізані.

2. «Що вже я просила московського капітана, щоб і мене вбили: «Ні, не вбили, а пустили, москалям на грище». Це значить: Гетьманщина по невдачі Мазепи стала грищем москалів. Не допомогли і просьби тої України, що допомогла Петрові Мазепу подолати.

3. А «бабуся, що осталась на тій пожарині (Батурина), та, що і мене привітала в безверхній хатині», що її поховала й сама вмерла і зомліла в хаті? Що це таке? «У Шевченка ніяке слово не сказане на вітер, і тому я не помиляюсь, – говорить др. Ст. Смоль-Стоцький, – що поет у цій бабусі, коли він уважав потрібним її в образі помістити, бачив образ бабусі обох сестер, а матері їх матері, тобто образ цілої, нерозділеної ще – ми і тепер сказали б соборної України, яку почав будувати Богдан Хмельницький, яка була ще до Переяславської умови».

Василь ГУК,
лауреат премії ім. Марійки Підгірянки

(Далі буде)

ІНІЦІАТИВИ

А ЧАС НЕ ЧЕКАЄ

Після закінчення у 1958 р. Київського державного університету за фахом історик-музеєзнавець був скерований на роботу у Станіславський краєзнавчий музей у відділ історії дорадянського періоду. За час навчання відвідав шевченківські місця у Києві, Каневі, Ленінграді. У 1961 р. і 1964 р. організував у краєзнавчому музею виставки з нагоди 100-річчя смерті і 150-річчя народження геніального поета.

Перебуваючи у 1979 р. на курсах підвищення кваліфікації у Черкаській області, мав можливість ознайомитися із Шевченковими місцями та наслухатись розмов про жахливий голодомор та репресії. І вже тоді почав збирати рідкісні видання творів Кобзаря, поштові листівки, запрошення на Шевченківські концерти тощо. На основі зібраних колекцій організовував у музеї виставки з нагоди 170-річчя, 175-річчя, 180-річчя Тараса Шевченка. У березні 1986 р. у музеї організував виставку рідкісних галицьких видань творів Т. Шевченка, поштових листівок художників Я. Пстрака, І. Труша, Ю. Панькевича, В. Касіяна та інших, присвячених Кобзарю.

Зібравши чимало експонатів у газеті «Комсомольський прапор» за 13 лютого 1988 р. опублікував статтю «Про потребу створення в Івано-Франківську Музею народної шани Т. Г. Шевченка на Прикарпатті. І пропонував зібрану мною Прикарпатську Шевченкіану передати в музей, який найбільш доречно було б відкрити у будинку спортивної бази ДСТ «Аванґард» (тепер це будинок по вул. Грушевського, 18).

Пропозицію підтримали відомі письменники – лауреати Державної премії УРСР імені Тараса Шевченка Д. Павличко, Р. Федорів, скульптор В. Вільшук, відповідальний секретар Івано-Франківської Спілки письменників України П. Добрянський, письменники С. Пушик, Г. Турелик, Я. Ярош, викладач педінституту М. Лесюк, художники О. Коровай, Б. Губаль, композитор Б. Шиптур, народна артистка Х. Фіцалович та багато інших. На жаль, керівники міста й області не захотіли підтримати цю ініціативу. Тому в газеті «Вперед» за 15 березня 1990 р. опублікував статтю «Ще раз про музей Т. Г. Шевченка», в якій помістив докладний тематико-структурний план музею. Заодно згадав, що на будинку (нині – вул. Грушевського, 18) в 1914 р. з нагоди сторіччя народження поета була встановлена меморіальна дошка «Кобзареви України Тарасови Шевченкови. 1814–1914» і бюст Кобзаря роботи Львівського скульптора Г. Кузневич.

І з того часу не раз порушував цю проблему на різних рівнях. Звертався до Президента і міністрів, народних депутатів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Тодішній голова Івано-Франківської облдержадміністрації М. В. Вишиванюк запевнив мене, що музей буде, у коштах на видання книги «Тарас Шевченко і Прикарпаття» мені відмовили.

І нарешті, здається, справа зрушила з місця. Створена робоча група, яка допомагатиме в організації музею, для якого обласна рада виділила певні кошти, збирають їх і від благодійників. Обласна «Просвіта» виділила під музей приміщення. Але його ще потрібно відремонтувати й облаштувати. А час не чекає.

Петро АРСЕНИЧ

ДУХОВНЕ

БОЖА ПРИСУТНІСТЬ

То була дивовижна зоря
На Вкраїну убогу й забуту –
Щоб її до життя повернути,
Бог нам дав Кобзаря.
Мирослав Попадюк

Вічна дяка Богові за цю ласку до українського народу. Тарас Шевченко виріс у патріархальній українській родині, де віра в Бога і любов до Нього були неодмінною умовою буття. День починався і закінчувався молитвою. Біблія чи Псалтир були єдиними, що їх читали грамотні українські селяни. Тарас учився в школі дяка за церковними книгами, багато текстів із Псалтиря знав напам'ять, адже разом із дяком відспівував у селі покійників, відбував богослужіння.

У «Щоденнику» є спогади про те блаженство, яке відчував поет після сповіді і Причастя.

«Вчора просидів до ранку й не міг думок зібрати, щоб лист скінчити. Опанувало мене якесь чуття невідоме (прийдіть всі втомлені й обтяжені, і я заспокою вас). Перед благовістом до утрені згадав я слова Розп'ятого за нас і неначе ожив, пішов до утрені, молився так радісно, чисто, як, може, ніколи досі. Я тепер говію (пощу) і сьогодні причащався Святих Таїн. Хотів би, щоб усе життя моє було таке чисте й прекрасне, як сей день».

Біблію Кобзареві подарувала закохана в нього княжна Варвара Репніна і цю книгу поет возив із собою на заслання. У суворих прикаспійських степах вона була єдиною розрадою для його зараженого серця. У листі до княжни писав: «Єдина моя втіха тепер – це Євангеліє. Новий Завіт читаю з благоговійним тремтінням. Я читаю його щогодини, щодня...» Отже, можна стверджувати, що Біблію Тарас Григорович знав досконало. Про це свідчать епіграфи до багатьох поем, біблійні образи й мотиви у Шевченкових творах: «Давидові псалми», «Осія. Глава 14», «Ісая. Глава 35»...

У творах бачимо Шевченка як віруючого християнина. Бог – милий, милосердний, всюдисущий, єдиний. Поет просить у Бога то долі-талану, то натхнення для леліяння своїх дум-квітів. Так може писати лише переконана й віруюча людина. Божу присутність відчував поет завжди і в усьому.

Цікавився митець і художніми полотнами на духовну тематику, і сам малював на євангельські теми («Христос благословляє хліб», «Апостол Петро»), схилявся перед іконами (поема «Іржавець»).

Не любити отців поет мав підстави, адже в заслання відправив його християнин Микола I, а православна Церква в особі київського митрополита Арсена «категорично заборонила використовувати в недільних школах його «Буквар», в якому автор подає як матеріал для читання українським дітям уривки із Псалтиря і молитов.

Але поет жодного разу не заперечив існування Бога. Є, правда, в «Кобзарі» рядки, де віра в Бога ставиться в залежність від долі уярмленої Російською імперією України.

Ці цитати дозволяли атеїстам спекулювати поглядами Шевченка, називати його боговідступником. Це було вигідно комуністичній владі.

Щоб глибше збагнути позицію поета стосовно Творця, мусимо належно простудіювати його літературну спадщину. Нашим завданням має бути християнська релігійно-філософська та богословська рефлексія над життям і творчістю Кобзаря, усвідомлення його значення для нас сущих.

Є у творчості поета погляди людини, яка по-різному ставиться до Бога і Його діянь. Часто читаємо, як ліричний герой нарікає на Господа, звинувачуючи Його в байдужості до долі народу, надмірній терплячості: Чи Бог бачить із-за хмари наші сльози, горе? («Сон»).

Ці нарікання викликані соціальною неправдою, несправедливістю, важким становищем українців. «Моліться Богові одному, моліться правді на землі, а більше на землі нікому не поклоніться», – навчає нас Кобзар.

У поемі «Кавказ» автор жорстоко таврує російську Церкву за співучасть у загарбницьких війнах, але із почуттям звертається до Ісуса Христа, що святу свою кров пролив за відступників:

За кого ж ти розп'явся,
Христе, Сину Божий?
За нас, добрих, чи за слово
Істини...

У цих рядках звучить докір усім, хто не хоче жити за Христовими заповідями.

Поет був людиною, що власні принципи виробила на основі максималістської етики Біблії. Він визнавав Бога та важливість Його абсолютних норм для всіх вимірів людського життя. Божа істина і Божа правда настільки важливі для Шевченка, що в деяких його творах знаходимо змагання із Богом. Він закликав Бога і навіть намагається примусити Його до повного здійснення правди на землі. Ці думки читаємо в «Заповіті». Тут автор зрікається Бога але наголошує, що молитися до Нього буде за умови, коли Україна буде визволена від ворогів:

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу...
А далі всі пам'ятають його:
І полину
До самого Бога...

У багатьох творах згадується Пречиста, тобто Богоматір. До святої праведної Матері святого Сина звертається Шевченко з найщирішою молитвою.

Скорбящих радосте! Пошли
Пошли мені святеє слово...

Пречисту Матір він називає Пренепорочною, Благою і просить Її подавати кожному живлющої сили, щоб жити за Божими заповідями й служити Христові.

Читаймо щоденно Шевченка і завжди матимемо путівник, який не дасть розминутися з істиною, з праведним Богом.

Закінчуючи розвідку, хочу нагадати слова Дмитра Донцова: «Про Шевченка треба нині не на святах промовляти, а кричати на вуличних перехрестях, щоб, як дзвін тривоги, калатало його слово».

Підготував ***Михайло РУДКОВСЬКИЙ***

У ці дні автор, активний просвітянин, відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка МИХАЙЛО РУДКОВСЬКИЙ святкує день народження. Просвітяни, редакція газети вітають його і зичать многих і благих літ.

ГЕЙ, ПЛИВЕ КАЧА

**Гей, пливе кача по Тисині,
Пливе кача по Тисині.
Мамко ж моя, не лай мені,
Мамко ж моя, не лай мені.**

**Гей, залаєш ми в злу годину,
Залаєш ми в злу годину.
Сам не знаю, де погину,
Сам не знаю, де погину.**

**Гей, погину я в чужім краю,
Погину я в чужім краю.
Хто ж ми буде брати яму?
Хто ж ми буде брати яму?**

**Гей, виберут ми чужі люди,
Виберут ми чужі люди.
Ци не жаль ти, мамко, буде?
Ци не жаль ти, мамко, буде?**

**Гей, якби ж мені, синку, не жаль?
Якби ж мені, синку, не жаль?
Ти ж на моїм серцю лежав,
Ти ж на моїм серцю лежав.**

**Гей, пливе кача по Тисині,
Пливе кача по Тисині…**

ДЕБЮТ

У «ДИВОСЛОВІ» СЛУХАЛИ ВЧИТЕЛЬКУ

Хто як не вчителі-філологи є справжніми шанувальниками красного слова. Серед них – вчителька Коломийської ЗОШ № 8 ім. О. Пушкіна, відмінник освіти України, керівник методоб'єднання вчителів української мови і літератури Коломиї Наталія Кейван-Чорнокожа, з якою плідно співпрацює наша бібліотека. Вона постійно бере участь у спільних літературних заходах, цікаво проводить вечори зустрічей з місцевими і приїжджими авторами книг, пропагує красне слово.

Так, у її освітянському доробку й просвітянській участі за двадцять три роки педагогічної роботи чимало добрих справ: підготовлених переможців конкурсів, знайомств із творчістю багатьох письменників. Зокрема, в організованій нею літературній вітальні «Жасминовий камінь» учні восьмої школи познайомилися з коломийським поетом і журналістом Василем Рябим. Учениця Ірина Шестакова написала дослідження його вінків сонетів, беручи за основу номіновану 2008 року на національну, Шевченківську, премію його книгу «ЖалоколаЖ». А сама Наталія Федорівна, вникнувши в особливості жанру сонета й осмисливши поетичні тексти, за пропозицією головного редактора популярного освітянського журналу «Дивослово. Українська мова і література в навчальних закладах» Катерини Рибалко, підготувала методичну розробку уроку з літератури рідного краю «Сонетарій Василя Рябого». Матеріал опубліковано у дванадцятому номері названого часопису за 2013 рік.

Це стало темою розмови за круглим столом нашої бібліотеки. Запрошені вчителі й школярі з увагою слухали авторку публікації, мали змогу почути самого поета, який відповів на запитання присутніх і подякував Наталії Федорівні та всім за увагу. Таке потрібне спілкування збагатило розум і душу.

Любов ДАНИЩУК, *завідувачка Коломийської міської бібліотеки № 2 для дітей ім. Т. Мельничука*

АКЦІЇ

МОВА ЖЕСТІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта», обласна організація Українського товариства глухих (УТОГ) спільно з Європейською медичною студентською асоціацією (EMCA) **3 березня 2014 року** розпочинають курси з вивчення мови жестів для студентів-медиків. Група з 15–20 осіб протягом місяця в позанавчальний час здобуватиме навички спілкування за допомогою жестів рук. Молоді люди вивчать як окремі найбільш вживані побутові слова, так і медичні терміни. Крім того, досвідчений сурдоперекладач Світлана Магас навчить охочих користуватися дактилем (алфавіт у ручному виконанні).

Навчальні курси здійснюються з метою покращити якість спілкування медиків та нечуючих людей, а також забезпечити швидке надання необхідної медичної допомоги. Організатори сподіваються, що такі курси стануть постійними, і кожен зможе брати в них участь.

За детальнішою інформацією можна звертатися на електронну адресу: **molodaprosvita.if@gmail.com**, або телефонувати: **097 50 07 441** (Тарас Скринник).

ДУХОВНА НАСТАНОВА

ПРО АҐРЕСІЮ РОСІЇ Й ВЕЛИКИЙ ПІСТ

У православних та греко-католицькій Церквах розпочався Великий піст – час духовного приготування вірян до Великодня.

У Пастирському листі Блаженніший Святослав Шевчук, глава УГКЦ, наголосив: «У цьогорічний Великий піст наша Церква, наші вірні та весь український народ входять із відчуттями болю, страху, терпіння і тремтливої надії. Ми особливо згадуватимемо поряд із нашими усопшими родичами жертву мучеників Небесної сотні – тих, які віддали своє життя за перемогу добра над злом, правди над несправедливістю. Пам'ятатимемо також самопосвяту тих людей, котрі стояли протягом останніх місяців у найстрашніші та найхолодніші ночі на Майдані в солідарності й молитві. Вдячно згадуватимемо всіх християн і людей доброї волі в Україні та в усьому світі за їхні молитви, моральну і матеріальну підтримку. Нас можуть очікувати складні часи. Треба бути готовими до економічної жертви, яка вимагатиме з нашого боку терпеливості й наполегливості. Учімося витривало і без нарікання нести свій щоденний хрест, навіть тоді, коли забракне найнеобхіднішого. Нехай це буде нашим постом – постом, який дає надію на краще майбутнє України, яка після зими ввійде у свою весну і дасть свій плід».

Блаженніший Святослав засудив військову інтервенцію Росії в Україну. «Весь час протягом останніх трьох місяців Церква, зокрема УГКЦ, була зі своїм народом. Зі своїм народом вона залишиться і надалі. Якщо, не дай Бог, потрібно буде разом стати на полі бою зі своїми солдатами, зі своїм військом, УГКЦ готова до капеланського служіння», наголосив глава УГКЦ. А ще закликав до виконання священного обов'язку.

Н. К.

ВШАНУВАННЯ

Відзначаючи день народження Лесі Українки – найславнішої української поетеси, борця за утвердження волі українського народу – в бібліотеці № 4 м. Коломиї відбувся конкурс читців її творів. Учні 4 класу школи № 7 (викладач – Лариса Андріївна Добренька) намагалися вибороти призові місця і просто потішити журі декламуванням віршів. Кожний учасник отримав приз та грамоту. Дуже важко було розсудити, кому ж дістанеться перше місце, тому вийшло так, що було два перших місця. Їх присудили Любаві Стефак та Олександрі Зелді.

Завідувачка бібліотеки № 4
А. Ю. СИДОР

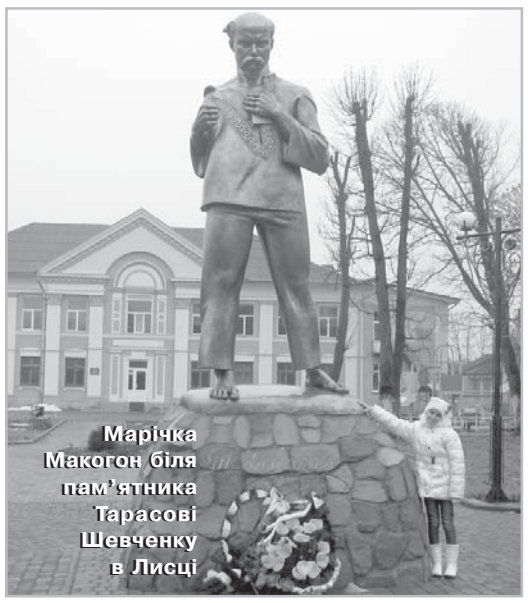
МОЛОДЕ-НЕЗЕЛЕНЕ

ЯК БУЛА Я ЩЕ МАЛЕНЬКА, КОЛИСАВ МИ ВІРШ ШЕВЧЕНКА

Не можу не поділитись враженнями від талановитої дівчинки Марічки Макогон, яка навчається у третьому класі Старолисецької школи і першому – ДМШ № 1 (вчитель з фортепіано – О. Сидор, сольфеджіо – О. Трач, хору – А. Кейван). Вона так чудово серденьком своїм щирим співає, серйозно ставиться до навчання, з цікавістю читає книжки. Тішуся, що доля дала мені можливість співпрацювати з цією талановитою дівчинкою, адже Марічка прагне знань, вона працьовита, наполеглива, людяна, порозумному амбітна, має лідерські задатки і дуже творча. Я постійно підтримую з нею зв'язок, хоч зараз не в Україні. Мені приємно, що до 200-річчя Тараса Шевченка дівчинка підготувала в школі проект і його визнано одним із найкращих. Мене вразили її міркування про Кобзаря, обізнаність, як на її вік, з творчістю Тараса Шевченка і сприйняття ролі поета в житті її родини та формуванні її особистості. Отож пропоную прочитати Маріччин лист «Тарас Шевченко в моїй родині та моєму серденьку».

Пам'ятаю себе маленькою. Задивлялась на образи на стінах бабусиної хати, з яких на мене дивились сумні й веселі очі, а як трохи підросла, від прабабусі Анни дізналась, що то Бозя, а це – Матінка Божа, а то – Тарас Шевченко. Вона ж учила мене молитов, віршів, пісень, розповідала мені багато казок, оповідок, співала колядок і пісень. Як підросла, то слухала, як бабуся Слава співала «Садок вишневий коло хати» і багато пісень як релігійних, так і Шевченкових. А ще добре пам'ятаю, як взяла з книжкової шафи велику книжку і там побачила портрет Тараса Шевченка. Я щойно навчилась читати і склала: «Кобзар». Спитала маму, чому написано так, а на портреті – Шевченко.

Мама розповіла, що ця книга передається від покоління до покоління в родинах українців, бо там усі вірші, які написав великий поет, якого знає світ. Мама мені купувала багато книжок як про Тараса Шевченка, так і його вірші та пісні на його слова, а ще – малюнки, «Буквар», розмальовки. Я залюбки слухала концерти з нагоди роковин Тараса Шевченка й приносила в ті дні квіти до пам'ятника. Буваючи в Лисці, Тисмениці, Івано-Франківську, а тепер, коли я вже школярка, беру в бібліотеках (як шкільній, так і дитячій обласній) книжки як про Тараса Шевченка, так і його твори, і з великим задоволенням читаю і розповідаю про прочитане своєму молодшому братикові Миколці та своїм однокласникам і подругам. А ще я люблю користуватись комп'ютером, особливо читати в «Google» багато цікавинок. Тут я побачила, скільки в світі є пам'ятників Тарасу Шевченку, скільки є лауреатів премії ім. Тараса Шевченка, переможців конкурсів імені Тараса Шевченка, навіть школярів.

Марічка Макогон біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Лисці

Я знаю, що Господь дав Тарасові Шевченку велику силу слова й любові до народу, і вона не згасає, а живе в кожному серці. І в моєму серденьку заронене зернятко тої любові, я виколисана на його піснях, віршах. У нашому домі витає дух Великого Тараса. Для моєї сім'ї Тарас Шевченко, як Бог, як Родина і як вся Україна. Я сплітаю вінок не тільки з квітів, а з віршів, пісень та добрих справ і знань, бо Шевченкові слова «учітеся, брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, і свого не цурайтесь» у нашому домі – лінія життя. І я хочу дійти по ній до вершини слави моєї України, про яку мріяв великий поет, художник, мислитель, пророк.

Він з нами завжди буде молодим, сучасним, його твори завжди спонукатимуть нас до перемог над собою.

Любов ЗОРІНА, *Оттава (Канада)*

ОГОЛОШЕННЯ

21 березня о 16.00 у НД «Просвіта» обласна «Просвіта» та обласна організація «Жіноча громада» організовують літературний вечір поезії Майдану, присвячений Всесвітньому дню поезії.

Просимо зголошуватись на участь у вечорі зі своїми творчими доробками за телефоном: 75-05-86.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
БЕРЕЗЕНЬ

(Закінчення, Поч. у № 9)

24 БЕРЕЗНЯ

145 років від дня народження **Олени Кисілевської** (1869–1958), письменниці, громадсько-політичної та культурної діячки, яка жила й працювала у Станіславі (тепер – м. Івано-Франківськ) та Коломиї.

25 БЕРЕЗНЯ

95 років від дня народження **Миколи Кищука,** майстра різьби на дереві, уродженця с. Річка Косівського району.

27 БЕРЕЗНЯ

Міжнародний день театру.

85 років від дня народження **Федора Заставного,** доктора географічних наук, уродженця с. Добринів Рогатинського району.

28 БЕРЕЗНЯ

125 років від дня народження **Ганни Герасимович** (1889–1974), вишивальниці, ткалі, килимарниці, заслуженого майстра народної творчості України, яка мешкала й похована в Косові.

29 БЕРЕЗНЯ

150 років з часу постановки **першої театральної вистави українською мовою** («Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка).

70 років від дня народження **Григорія Михнюка,** художника, уродженця с. Павлівка Тисменицького району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

МАРТИН

Давні римляни свого міфічного бога війни називали Марсом. Місце, де відбувалися військові паради та різні церемонії, вони «охрестили» Марсовим полем.

Марсовим місяцем – мартом (ця назва прижилася і в російській мові) починався й новий рік римлян. На честь бога Марса назвали й одну з планет – нашого сусіда Марса, поки що загадкового й недосяжного.

Від міфічного римського Марса виникло наше ім'я Мартин (мартіус по-латинському означає марсів, марсовий). «Рідним братом» Мартина є й наше ім'я Маркел (войовничий, як Марс).

Згодом ім'я Мартин дало безконечну низку прізвищ: Мартиненко, Мартинчук, Мартинів, Мартинчин, Мартинишин (від Мартиниха), Мартинівський (від назви поселення – Мартинівка), Марцінків (від Марцінко), Марцінковський тощо.

Досить близькою родиною Мартина є й загальновідома назва металоплавильні, домни – мартен. Ця назва, між іншим, виникла від прізвища французького металурга П'єра Мартена (1824–1915), котрий у 1864 році одержав патент на новий спосіб виплавки сталі, що ввійшов в історію під найменням мартенівського способу.

ФЕДІР

Вічно молодим називають ім'я Федір. Віддавна у селах і містах це наймення широко популярне. І не тільки чоловікам дають його, а й жінкам (Федора, в давніші часи – ще й Хведора, Дора).

Слово Федір складається фактично з двох певним чином здеформованих уже грецьких слів: теос, чи феос (бог) та дорон (дарунок). Внаслідок того, що греки в різні епохи по-різному вимовляли початкову літеру в слові «теос» (то як «т», то як «ф»), згадане наймення в деяких народів (та й у нас теж) має ще й форму Теодор (Тодір).

Діти з цим ім'ям в Україні мають барвисту гірлянду пестливих наймень, часто вельми далеких од свого першовзірця, такі, скажімо, як: Педько (Федько), Федь, Федунець, Ледь, Хведик, Педорко, Тодорко, Тодорик, Тодик (Додик) і навіть Педа.

Від обох форм імені ведуть свій родовід прізвища: Федоренко (Тодоренко), Федорів (Федоров), Тодорів (Тодоров), Федорук (Тодорук), Федорак (Тодорак), Федорівський чи Федорківський (від назв населених пунктів), Федько, Федун, Педько, Ледорук, Педорчак, Педенко, Педа, Педанток, Педань, Тодораш, Тодораценко, Тодореску, Теодорсен та ще багато-багато, одних лише українських близько сімдесяти.

Вельми схожими чи й тотожними з ім'ям Федір (Тодір) є імена: Іван, Богдан, Матвій, Феодосій, Дьєдонне, Абдулла (слуга Аллаха) і навіть Ганнібал. Останнє – картагінське – наймення можна перекласти приблизно так: ласка (бога) Баала.